

ZAiKS.TEATR

biuletyn informacyjny | nr 16 | 2017

3 nowości w zasobach ZAiKS-u

- 3 Tomasz Szczepanek *Ustawienia rodzinne*
- 4 Inma Chacón i José Ramón Fernández *Kobiety od Cervantesa*, przekład z języka hiszpańskiego Marzenna Gottesman
- 5 Marc Norman, Tom Stoppard *Zakochany Szekspir*, adaptacja teatralna Lee Hall, przekład z języka angielskiego Małgorzata Semil
- 6 Anton Czechow *Jonycz*, przekład z języka rosyjskiego Jarosław Iwaszkiewicz, adaptacja Piotr M. Cieński
- 7 Adam Biernacki *Królewna Śnieżka*
- 8 *Doktor Żywago* na motywach powieści Borysa Pasternaka, muzyka Lucy Simon, libretto Michael Weller, przekład libretta z języka angielskiego Daniel Wyszogrodzki
- 9 *Nie glaskano nas życie po głowie* na podstawie poezji i korespondencji Władysława Broniewskiego, scenariusz Wojciech Urbański

12 wydarzenia

14 prawa do sztuk / biblioteka / kontakt

ZAiKS Stowarzyszenie
Autorów

www.zaiksteatr.pl

Mieczysław Reyzner, *Dama w kapeluszu* | 1892
źródło: Biblioteka Narodowa (Polona.pl)

SZANOWNI PAŃSTWO,

Mamy przyjemność zaprezentować Państwu szesnasty numer naszego biuletynu *ZAiKS.Teatr*.

W tym numerze wyjątkowo dużo przekładów i adaptacji tekstów obcych, a także kilka scenariuszy opartych na życiu i twórczości nieprzeciętnych poetów. Ponadto sporo librett tak muzycznych, jak baletowych.

Życzymy przyjemnej i owocnej lektury.

Z poważaniem

Redakcja

Tomasz Szczepanek

USTAWIENIA RODZINNE

dramat

role: 1K, 1M

premiera: 25 kwietnia 2016, Klub Żak w Gdańsku,
reż. Tomasz Szczepanek

Tomasz Szczepanek – reżyser, absolwent warszawskiej Akademii Teatralnej. Jego dyplomowe przedstawienie *Anarchistka* z udziałem Jadwigi Jankowskiej-Cieślak i Doroty Landowskiej zostało wystawione następnie w Teatrze Studio w Warszawie. Asystent Agnieszki Glińskiej przy spektaklach *Mewa* i *Pożegnania* zrealizowanych w Teatrze Narodowym oraz *Moralności pani Dulskiej* w Teatrze Współczesnym.

Dwugłos o dojrzewaniu w niepełnej rodzinie i relacji syna z matką.

Kobieta opowiada o swojej radości z poczęcia dziecka i jego narodzinach. Do pełni szczęścia niepotrzebny jej jest ojciec dziecka. W odpowiedzi jednak na uporczywe pytania małego chłopca, opowiada mu, że jego ojcem jest sam Bóg. Zbyt odległa i abstrakcyjna figura ojca w niebie nie wystarcza upartemu, osamotnionemu dziecku. Historia chłopca i jego dorastania to historia nietrafionych wyborów życiowych i niepowodzeń szkolnych, która przekształca się w uniwersalną przypowieść o szukaniu własnej natury i konstruowaniu tożsamości.

Inma Chacón, José Ramón Fernández

KOBIETY OD CERVANTESA

przekład z języka hiszpańskiego
Marzenna Gottesman

dramat
role: 2M, 5K

Inma Chacón – hiszpańska poetka i pisarka, wykładowczyni akademicka, była m.in. dziekanem Wydziału Filologicznego Universidad Europea w Madrycie. Jest także publicystką, współpracującą z wieloma dziennikami, m.in. „El Periodico de Extremadura”. Swoją pierwszą powieść – *La princesa india* – napisała w wieku 51 i od tego czasu wydała dziewięć dużych pozycji prozatorskich. Jedną z nich, *Tiempo de Arena*, dostała się do finału Premio Planeta.
(na podstawie: „Dialog”, nr 5/2017)

José Ramón Fernández – pisarz i dramatopisarz, uznawany za jednego z najważniejszych współczesnych autorów teatralnych w Hiszpanii. Laureat wielu nagród za swoje sztuki: *La colmena científica* o *El café de Negrín* z 2011 roku została wyróżniona Premio Nacional de Litera-

tura Dramática, *Para quemar la memoria* z 1998 roku otrzymała Premio Nacional de Teatro Calderón de la Barca, a *Nina* z 2003 r. – nagrodę Premio Lope de Vega. Wraz z Juanem Mayorgą, Luisem Miguelem Gonzálezem Cruz i Raúlem Hernándezem Garrido założył w 1995 roku Teatro del Astillero – scenę promującą dramat współczesny.
(na podstawie: „Dialog”, nr 5/2017)

Marzenna Gottesman – tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego, pracowała w ambasadzie Meksyku w Warszawie, przełożyła m.in. sztukę *Po deszczu* Sergi Belbela.

Akcja sztuki dzieje się w 1603 roku i oparta została na prawdziwym wydarzeniu z życia Miguela Cervantesa, autora *Don Kichota*, w którego domu w Valladolid pewnego dnia pojawił się śmiertelnie ranny rycerz.

Zamieszkujące dom pisarza kobiety: jego dwie siostry, żona, córka z nieprawego łoża oraz siostrzenica, także pochodząca z nieślubnego związku, zostają mimochodem wpłątane w wydarzenia poprzedzające śmierć rycerza. Na skutek tragicznej śmierci nieznanego i prowadzonego po niej śledztwa, kobiety od Cervantesa muszą stawić czoła plotkom, pomówieniom i przesłuchaniom. Są bowiem podejrzane przez społeczność Valladolid choćby tylko przez fakt posiadanej wiedzy, sporej – jak na tamte czasy – niezależności i umiłowanie wolności, które nakazuje im postępować zgodnie z własnym sumieniem, a niekoniecznie ze społecznymi zasadami. Stopniowo poznajemy całą grupkę kobiet, pogardliwie potraktowanych przez historię, która usunęła je w cień i określiła zbiorowym mianem tytułowych „kobiet od Cervantesa”. Tymczasem każda z nich ma w tym dramacie szansę opowiedzenia nam o swoich losach, pragnieniach, marzeniach i upokorzeniu. Dzięki współczesnym autorom, *Las Cervantas* nareszcie mogą przemówić własnym głosem.

Marc Norman, Tom Stoppard

ZAKOCHANY SZEKSPIR

adaptacja teatralna **Lee Hall**

przekład z języka angielskiego
Małgorzata Semil

komedia / role: tekst wieloobsadowy

premiera: 30 czerwca 2017, Teatr Szekspirowski
w Gdańsku, reż. Paweł Aigner

Tom Stoppard (1937) – brytyjski dramaturg i scenarzysta czeskiego pochodzenia, zdobywca Oscara za najlepszy scenariusz oraz Nagrody Tony dla najlepszego dramaturga. Za pierwszy wielki sukces dramatopisarski Stopparda uchodzi sztuka *Rosenkrantz i Guildenstern nie żyją* z 1961 roku, rozbudowana historia drugoplanowych postaci z dramatu Szekspira *Hamlet*. W 1990 roku Stoppard wyreżyserował film pod tym samym tytułem z Garym Oldmanem i Timem Rothem w rolach głównych, uhonorowany Złotym Lwem na Weneckim Festiwalu Filmowym. W 1984 według sztuki Stopparda *Kwadratura koła*, przedstawiającej wydarzenia

w Polsce od czerwca 1980 do grudnia 1981, powstał film o tym samym tytule. *Zakochany Szekspir* – film z 1998 roku – przyniósł Stoppardowi Oscara za najlepszy scenariusz. Fikcyjna historia miłości Williama Szekspira do Violi de Lesseps inspirowanej dramatopisarza do stworzenia nieśmiertelnej tragedii miłości *Romeo i Julia* stała się przebojem kin na całym świecie.

Lee Hall (1966) – brytyjski dramatopisarz i scenarzysta. Sławę przyniósł mu przede wszystkim scenariusz do filmu *Billy Elliot* – historii chłopca z północy Anglii, który dorastając w ubogim, górniczym środowisku, marzy o karierze tancerza baletowego.

Małgorzata Semil – tłumaczka. Od 1966 r. związana z miesięcznikiem „Dialog”. Od 1970 roku członkini Międzynarodowego Instytutu Teatralnego. Była kierownikiem literackim Teatru Powszechnego im. Zygmunta Hübnera w Warszawie. Zajmuje się krytyką teatralną i tłumaczeniem utworów dramatycznych. Wraz z Elżbietą Wysińską jest autorką *Słownika współczesnego teatru*. Przetłumaczyła na język polski kilkadziesiąt sztuk autorów angielskich, amerykańskich, australijskich, afrykańskich i irlandzkich. Odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi i odznaką Zasłużony Działacz Kultury.

Natchnienie opuściło Williama Szekspira, pogrążonego w długach i szukającego nowej muzy, tymczasem właściciele londyńskich teatrów

ścigają dramatopisarza, domagając się nowych sztuk, za które już zapłacili mu zaliczki.

Wena powraca, kiedy Szekspir poznaje Violę de Lesseps, córkę sklepikarza marzącego o tytule szlacheckim, uwielbiającą teatr i pragnącą zagrać w nim choćby małą rolę. Wydaje się to niemożliwe: zgodnie z surowym prawem, w teatrze mogą występować tylko mężczyźni. Uparta Viola przebiera się więc za mężczyznę i pojawia na przesłuchaniu do nowej sztuki Szekspira. Zachwycony jej/jego talentem Szekspir zaczyna tworzyć tekst *Romea i Julii*, obsadzając Violę udającą Thomasa Kenta w roli tytułowego tragicznego kochanka. Podążając śladem Thomasa, Will trafia na bal organizowany przez ojca Violi usiłującego wydać córkę za mąż za hrabiego Wessexa. Dla obu jest to korzystna transakcja: ojciec Violi jest bogaty, Wessex da mu z kolei upragnione powiązanie z arystokracją. Uczucia Violi nie są dla nich ważne. Tymczasem dziewczyna zakochuje się z wzajemnością w Szekspirze. Ich uczucie staje się kanwą tworzonego przez dramatopisarza nowego utworu – prawdziwa historia miłosna Szekspira przekształca się w nieśmiertelny dramat miłości wzruszający do dzisiaj.

Anton Czechow

JONYCZ

przekład z języka rosyjskiego
Jarosław Iwaszkiewicz

adaptacja **Piotr M. Cieński**

dramat
role: 5M, 3K

premiera: 27 października 2012, Polskie Radio,
Program 1, reż. Henryk Rozen

Anton Czechow (1860-1904) – rosyjski nowelista i dramatopisarz. Studiował medycynę w Moskwie, a pisanie traktował jako dodatkowe zajęcie, zapewniające mu utrzymanie. Jeszcze podczas studiów opublikował utwory: *Śmierć urzędnika*, *Kameleon*. Od najmłodszych lat interesował się nie tylko literaturą, ale i teatrem. Współpracował z twórcą Moskiewskiego Akademickiego Teatru Artystycznego, Konstantym Stanisławskim, który w 1898 r. wystawił dramat Czechowa, *Mewę*. Jego kolejne sztuki: *Wujaszek Wania*, *Trzy siostry*, *Wiśniowy sad* wzbudziły zachwyt krytyków i do dziś są klasyką światowego dramatu.

Piotr M. Cieński – autor wierszy, tekstów piosenek, przekładów i słuchowisk radiowych. W listopadzie 2009 r. nakładem wydawnictwa Anagram ukazała się książka poetycka *Prozak życia* będąca zbiorem jego 47 wierszy oraz tekstów piosenek. 27 kwietnia 2011 r. w warszawskim Teatrze Współczesnym odbyła się premiera spektaklu *Gran Operita*, do którego napisał teksty nowych piosenek. W marcu 2012 r. ukazała się płyta ze słuchowiskiem *Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków* będąca wariacją znanej bajki z Anną Dereszowską i zespołem De Mono w rolach tytułowych. Cieński współpracuje z aktorami i wykonawcami z kręgu piosenki aktorskiej i poetyckiej.

Do niewielkiego, prowincjonalnego miasteczka przyjeżdża nowy lekarz – Dymitr Jonycz Stancew. Zostaje zaproszony do domu rodziny Turkinów, uchodzących za najbardziej wykształcone i kulturalne osoby w miasteczku, gdzie zakochuje się w ich córce Jekaterinie.

Jego oświadczyzny zostają jednak odrzucone przez dziewczynę, marzącą o karierze pianistki i wyjeździe z rodzinnego domu. Plany tej dwójki tragicznie się rozmiągają. Kiedy dziewczyna po gorzkich doświadczeniach wielkiego miasta, które nie spełniło pokładanych w nim nadziei, wraca do domu i docenia starania lekarza – Jonycz rozczarowany życiem, sobą i banalnością tego niesfinalizowanego romansu nie jest już zainteresowany związkiem z Jekateriną. Zgorzkniały i samotny, topi smutki w alkoholu, a w tle jego życia przewijają się postacie znane z innych dzieł Czechowa: filozofujący Wierszynin, Nina Zarieczna marząca o karierze aktorki i sam Anton Czechow będący swoistym komentatorem nieudanych losów swoich bohaterów.

Adam Biernacki

KRÓLEWNA ŚNIEŻKA

na podstawie baśni **Braci Grimm**

bajka

role: tekst wieloobsadowy

premiera: 20 maja 2017, Teatr Dramatyczny im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku, reż. Adam Biernacki

Adam Biernacki – absolwent kulturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego i Wydziału Reżyserii warszawskiej Akademii Teatralnej. Współpracował z takimi artystami jak Ewa Błaszczyk czy Krystyna Tkacz. Jest autorem scenariuszy do spektakli teatralnych, seriali TV, kampanii społecznych i gier. Tłumaczy teksty poetyckie i dramatyczne. Od 2005 stale prowadzi zajęcia dotyczące pisania scenariuszy oraz podstaw reżyserii w Ognisku Teatralnym „U Machulskich”, wykłada także w Szkole Aktorskiej H. i J. Machulskich. Prowadził międzynarodowe warsztaty teatralne m.in. w Hiszpanii i Turcji. Jest także współzałożycielem niezależnej teatralnej Grupy Dochodzeniowej oraz kompozytorem hejnału Katowic. Reżyser spektakli dramatycznych, muzycznych i operowych, takich jak *Czerwony Kapturek* w Teatrze

Polonia w 2013 r., *Rozkłady jazdy* w Teatrze im. W. Horzycy w Toruniu w 2014 r., *Dochodzenie. Krystyna Tkacz śpiewa* w Teatrze Syrena w 2010 r. czy *Mojo Mickybo* w Starej Prochhoffni w 2009 r.

Współczesna królewna Śnieżka dorasta na dworze królewskim, na którym jedyną pamiątką po jej zmarłej matce są filmy wideo i stare ubranie, które uparcie nosi, mimo że już dawno przestało być modne.

Uporu Śnieżki nie może pojąć i znieść nowa żona króla, dla której najważniejsze jest zachowanie urody i nadążanie za stylem. Kiedy jednak poszukujący żony młody Książę trafia na zamek królewski i zamiast na modną Królową zwraca uwagę na niepozorną Śnieżkę – wściekła Macocha

rozkazuje swoim sługom wyprowadzić dziewczynę do lasu i zabić, aby już nigdy nie stanowiła dla niej konkurencji. Śnieżka ma jednak szczęście – słudzy są zbyt przerażeni zadaniem wyznaczonym przez Królową i uciekają, pozostawiając dziewczynę samą w lesie, gdzie trafia na gromadę wiecznie kłócących się, ale dość przyjaznych krasnoludków.

Z recenzji: „(...) to opowieść o tym, jak ludzie, choć są skłóceni, ostatecznie jednak potrafią się pogodzić. To szczególnie ważne w tych czasach, w których praktycznie wszyscy jesteśmy skłóceni – mówi Adam Biernacki. (...) Krasnoludki początkowo są jak banda skłóconych stworków, ale z czasem, m.in. pod wpływem Śnieżki, stają się zgraną ekipą, która ma zadanie: chronić las. Krasnale są trochę między naturą a człowieczeństwem. To świat pomiędzy. A sama baśń braci Grimm to uniwersalna opowieść o ponadczasowej walce dobra ze złem, która mówi, że tylko wspólnymi siłami możemy sprawić, aby świat stał się lepszym miejscem”.

(Monika Żmijewska, „Jest nadzieja, skłóceni się pogodzą. «Królewna Śnieżka» w Dramatycznym”, *Gazeta Wyborcza*, Białystok, 19.05.2017 r., <http://bialystok.wyborcza.pl/bialystok/7,35241,21834474,jest-nadzieja-sklóceni-sie-pogodza-krolewna-sniezka-w-dramatycznym.html>)

DOKTOR ŻYWAGO

na motywach powieści

Borysa Pasternaka

muzyka **Lucy Simon** / libretto **Michael Weller** / przekład libretta z języka angielskiego **Daniel Wyszogrodzki**

musical

role: tekst wieloobsadowy

premiera: 15 września 2017 r., Opera i Filharmonia Podlaska w Białymstoku, reż. Jakub Szydłowski

Michael Weller – amerykański dramaturg, autor sztuk *Moonchildren*, *50 Words*, *Split*, *Loose Ends* oraz *More Than You Deserve*. Studiował na wydziale kompozytorskim na Brandeis University w Massachusetts. Nagrodzony wyróżnieniem Drama Desk dla wybitnego debiutującego dramaturga. Współzałożyciel programu Mentor Project prowadzonego w nowojorskim Cherry Lane Theatre, w ramach którego początkujący autorzy mają szansę długiej współpracy nad rozwojem swojego warsztatu pod okiem uznanych dramaturgów.

Daniel Wyszogrodzki – autor i tłumacz, także dziennikarz muzyczny. W latach 2007-2015 kierownik literacki Teatru Muzycznego Roma. Na potrzeby telewizji tłumaczył filmy muzyczne i musicale, m.in. *West Side Story*, *The Sound of Music*, *Yellow Submarine*, *Ned Kelly*, *Yentl*. Opracował polską wersję językową ekranizacji musicalu *Upiór w operze* (2004). Tłumaczy teksty amerykańskich poetów piosenki: Leonarda Cohena, Boba Dylana i innych. Autor popularnej książki biograficznej *Satysfakcja – The Rolling Stones*. Redaktor wielu edycji płytowych, z których seria *Świecie nasz – Dzieła wszystkie Marka Grechuty* otrzymała Fryderyka w 2001 roku za najlepszą reedycję. W Teatrze Muzycznym Roma w Warszawie wystawiono w jego przekładzie musicale: *Koty*, *Taniec Wampirów*, *Upiór w operze*, *Les Misérables*, *Deszczowa piosenka*, *Mamma Mia!*. Jest też współautorem libretta (wraz z Wojciechem Kępczyńskim) i autorem tekstów piosenek do musicalu *Akademia Pana Kleksa* z muzyką Andrzeja Korzyńskiego. Dla Teatru Rozrywki w Chorzowie przygotował przekłady musicali *Oliver!*, *Producenci* oraz *Sweeney Todd*. Teatr Wielki w Poznaniu wystawił w jego przekładzie polską prapremierę opery *Brundibár* (2009). Tłumaczył serię komiksów *Przygody Tintina*. Jego tłumaczenia piosenek zespołu Antony and the Johnsons złożyły się na spektakl *Jesteś moją siostrą* (Nova Scena, 2011). Prowadzi agencję autorską Satysfakcja.

(źródło: <http://www.wyszogrodzki.pl>)

Musical oparty na powieści Borysa Pasternaka o tym samym tytule to opowieść o wielkiej, nieszczęśliwej

miłości rozgrywającej się na tle burzliwej historii Rosji początku XX wieku.

Razem z bohaterami: tytułowym doktorem i poetą Jurijem Żywago, jego żoną Tonią, ukochaną Larą i jej mężem, bezwzględny rewolucjonista Pasza, jesteśmy świadkami kolejnych wydarzeń kształtujących kraj. Rewolucja październikowa i wojna domowa prowadzą do makabrycznych zbrodni na przeciwnikach politycznych i zwykłych ludziach. Jednocześnie obserwujemy dramat tytułowego doktora Żywago, uczciwego człowieka, który zaplątany w tragiczne uczucie do dwóch kobiet, nie jest w stanie ani jednej, ani drugiej zapewnić szczęścia.

Z recenzji: „Szydłowski ze swoją sprawną ekipą nie prześlizguje się przez temat. Korzystając z musicalowej estetyki, zmieścił w widowisku i opowieść o absurdzie rewolucji, i historię uchodzącą, i opowieść miłosną, i dramat człowieka rozdartego między ideaми, rozsądkiem i miłością”.

(Monika Żmijewska, „Oblęd historii, trudna miłość. Polska premiera «Doktora Żywago», 18.09.2017 r., Gazeta Wyborcza – Białystok, <http://bialystok.wyborcza.pl/bialystok/7,35241,22392331,obled-historii-trudna-milosc-polska-premiera-doktora-zywago.html>)

NIE GŁASKAŁO NAS ŻYCIE PO GŁOWIE

na podstawie poezji i korespondencji

Władysława Broniewskiego

scenariusz **Wojciech Urbański**

role: 1K, 1M

premiera: 21 maja 2017, Teatr Polskiego Radia, Program 1,
reż. Wojciech Urbański

Władysław Broniewski (1897-1962) – pochodził z rodziny inteligentkiej ze szlacheckimi korzeniami. Jako żołnierz Legionów Polskich brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Z przekonań socjalista, przez całe życie cenił sobie osobistą niezależność na tyle, aby przeciwstawić się oficjalnej polityce komunistycznego państwa po II wojnie światowej. Do jego najsłynniejszych wierszy należą m.in. patriotyczny utwór napisany w przeczuciu inwazji Niemiec na Polskę *Bagnet na broń*. Po II wojnie tworzył początkowo poezję o charakterze polityczno-propagandowym, stopniowo zmieniając jej ton w kierunku osobistej, przejmującej liryki. Mimo zaangażowania w budowanie nowej rzeczywistości politycznej, odmówił Bolesławowi Bierutowi napisania nowych słów

hymnu polskiego. Tragiczne wydarzenie, jakim była śmierć córki Anki w wyniku zatrucia gazem, spowodowało u Broniewskiego załamanie nerwowe leczone w szpitalu psychiatrycznych i przyniosło tomik wierszy porównywanych w tonie do *Trenów* Jana Kochanowskiego. Poeta zmarł na raka krtani w 1962.

Wojciech Urbański – ukończył aktorstwo w warszawskiej Akademii Teatralnej oraz reżyserię w Państwowej Akademii Sztuki Teatralnej w Sankt Petersburgu. Współpracuje z Teatrem Praktika. Ma na koncie reżyserię m.in. spektakli: *Zabójca* i *Saszka* w Teatrze Współczesnym w Warszawie, *Tajny dziennik* na Scenie Przodownik Teatru Dramatycznego, *Letnie osy kłusują nas nawet w listopadzie* na Scenie Na Woli im. Tadeusza Łomnickiego oraz *Błogie dni* w Teatrze Ateneum.

**Złożony z fragmentów wierszy
i listów autoportret Władysława
Broniewskiego – poety, żołnierza,
autora liryki miłosnej oraz prze-
jmujących trenów napisanych po
śmierci ukochanej córki Anki.**

Poruszający portret człowieka, którego, zgodnie z tytułem „nie głaskało życie po głowie”. Wiersze i listy ujawniają osobiste tragedie Broniewskiego. Jego żona – Maria Zarebńska – aktorka, była więziona w Oświęcimiu, a ciężkie przeżycia z okresu obozowego wpłynęły na jej zdrowie fizyczne i psychiczne, stając się przyczyną choroby krwi i pogłębiającej się depresji. Wstrząsające przejścia opisała w książce *Opowiadania oświęcimskie*, które zostały wydane po jej przedwczesnej śmierci w 1947 roku. Z kolei ukochana córka Broniewskiego z pierwszego małżeństwa – Anka (Joanna Broniewska-Kozicka) – zmarła nagle w wyniku zatrucia w 1954 r., pracując nad filmem opartym na poemacie ojca. Sam Broniewski, nie umiając sobie poradzić z chorobą alkoholową, przez całe życie dokonywał dramatycznych wyborów politycznych i ideowych związanych z czasami, w jakich przyszło mu żyć. Scenariusz przybliży stosunki między poetą, jego żoną i córką – pełne intymnych, ciepłych żartów nawet w najcięższych chwilach życia – a jednocześnie w przejmujący sposób opowiada o bezradności ludzkiej wobec wydarzeń wielkiej historii boleśnie dotykającej niewinnych.

SPIS UTWORÓW SCENICZNYCH ZAREJESTROWA- NYCH W ZAiKS-ie

sierpień – wrzesień 2017

dramat polski

Andrzej Bartnikowski **Kabaret lalecznych halabardników**, dramat dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Jerzy Andrzej Masłowski **Kobiety na krawędzi**, komedia, role: 2K, 2M

Jerzy Andrzej Masłowski **Toksyczny kochanek**, dramat, role: 1K, 3M

Jerzy Andrzej Masłowski **Wieczny odpoczynek**, komedia, role: 2M

Beata Szreder **Lęk przed lękiem. Seans...**, dramat, role: 3K, 1M, 3 głosy/nagrania

Marzanna Graff **Działka**, dramat dla młodzieży, role: 1M, 2K

Janusz Majcherek **Marlena – ostatni koncert**, dramat, role: 1M, 3K

Marzanna Graff **Pomoc sąsiedzka**, dramat, role: 1K, 1M

Marzanna Graff **Wiecznie młodzi**, dramat, role: 1M, 2K

Tomasz Szczepanek **Ustawienia rodzinne**, dramat, role: 1K, 1M

Jacek Hempel **Za lepsze czasy**, dramat, role: 2M

dramat obcy — przekład

Marius Ivaškevičius **Masara**, przekład z języka rosyjskiego Agnieszka Lubomira Piotrowska, dramat, role: 5M, 6K

Florian Zeller **Z drugiej strony**, przekład z języka francuskiego Barbara Grzegorzewska, role: 2K, 2M

adaptacja

Dziady – noc druga wg *Dziadów* Adama Mickiewicza, adaptacja Piotr Tomaszuk, dramat, role: tekst wieloobsadowy

Małgorzata Halber **Najgorszy człowiek na świecie**, adaptacja Anna Smolar, dramat, role: 2M, 3K

Maria Konopnicka **O krasnoludkach i sierotce Marysi**, adaptacja Henryk Adamek, bajka dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Jerzy Pilch **Wiele demonów**, adaptacja Mikołaj Grabowski, dramat, role: 9M, 4K

sluchowisko

Juliusz Słowacki **Lilla Weneda**, adaptacja Dariusz Błaszczyk, Iwona Rusek, scenariusz słuchowiska, role: 8M, 3K

Piotr M. Cieński **Trójka do pary**, scenariusz słuchowiska, role: 6M, 3K

libretto

Brzydkie kaczątko na podstawie baśni Hansa Ch. Andersena, libretto Justyna Skoczek, muzyka Michał Ziółkowski, opera dla dzieci, role: tekst wielopostaciowy

Witold Gombrowicz **Operetka**, libretto Michał Dobrzyński, role: tekst wieloobsadowy

Georgi Gospodinov **Space opera**, muzyka Aleksander Nowak, przekład libretta z języka bułgarskiego na polski Magdalena Pytlak, z bułgarskiego na angielski Angela Rodel, opera, role: tekst wieloobsadowy

inne

Piotr Czajkowski **Dziadek do orzechów**, libretto baletowe Karol Urbański, balet, role: utwór wieloobsadowy

Piotr Czajkowski **Jezioro łabędzie**, libretto

baletowe Krzysztof Pastor, balet, role: utwór wieloobsadowy

Izadora Weiss **Darkness** z inspiracji *Jądrzem ciemności* Josepha Conrada, libretto baletowe, role: utwór wieloobsadowy

Słoneczny młot w oparciu o życie i twórczość Zuzanny Ginczanki, scenariusz Piotr M. Cieński, role: 2K

w „Dialogu” nr 7/8 ukazały się:

Tracy Letts **Mary Page Marlowe**, przekład z języka angielskiego Małgorzata Semil, dramat, role: tekst wieloobsadowy

Marta Guśniowska **Poczekalnia sześć-dwa-zero**, dramat, role: tekst wieloobsadowy

Viliam Klimaček **Dziwne czasy, dziwna miłość, dziwne żywoty**, przekład z języka słowackiego Andrzej S. Jagodziński, role: 2M, 2K

WYDARZENIA

sierpień – wrzesień 2017

ODSZEDŁ JANUSZ GŁOWACKI

19 sierpnia, w wieku 79 lat, zmarł wybitny dramaturg i prozaik Janusz Głowacki. Urodził się 13 września 1938 roku w Poznaniu. Zaczynał jako prozaik, przez wiele lat uprawiał felietonistykę, pisywał scenariusze filmowe. Prawdziwą sławę i międzynarodowe uznanie zdobył jako dramaturg. W grudniu 1981 roku wyjechał do Anglii na premierę swojej sztuki *Kopciuch*. Tam zastał go stan wojenny. Z Anglii przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie powstały jego dramaty, m.in. *Polowanie na karaluchy*, *Antygona w Nowym Jorku* i *Czwarta siostra*. Autor takich tomów prozy jak *Ostatni cieć* (2001), *Z głowy* (2004), *Jak być kochanym* (2005), *Good night Dżerzi* (2010) i *Przyszłem czyli jak pisałem scenariusz o Lechu Wałęsie dla Andrzeja Wajdy* (2013).

NARODOWE CZYTANIE „WESELA”

2 września prezydent Andrzej Duda zainaugurował w Warszawie Narodowe Czytanie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. Napisany 110 lat temu dramat czytano przez cały dzień w ponad 2 tys. miast i miejscowości w Polsce i na świecie. *Wesele* budziło i budzi dyskusję na temat Polski – ocenił prezydent. W Warszawie Narodowe Czytanie *Wesela* rozpoczęło się o godzinie 12.00 w Ogrodzie Saskim. Inauguracji towarzyszył występ grupy Zakopower. We wspólnym czytaniu dramatu Wyspiańskiego uczestniczyli znani aktorzy i muzycy, m.in. Paweł Królikowski, Iza Kuna, Piotr Głowacki, Anna Dereszowska, Małgorzata Foremniak, Piotr Cyrwus i Agnieszka Więdłocha. Przerwy w czytaniu wypełniły warsztaty ukazujące polskie tradycje i obrzędy.

<http://www.e-teatr.pl/pl/artykuly/247040.html%0A>

NOWY SPEKTAKL IZADORY WEISS

9 i 10 września, gościnnie w Teatrze Polskim w Warszawie, odbyły się pokazy premierowe najnowszego spektaklu baletowego Izadory Weiss – *Eros Thanatos*. Choreografka Białego Teatru Tańca wykreowała spektakl do muzyki między innymi Karola Szymanowskiego i lotewskiego kompozytora współczesnego Peterisa Vasksa. Główną inspiracją dla choreografii Weiss stało się malarstwo Jacka Malczewskiego, gdzie obsesyjne przeplatanie się motywów erotycznych z kobiecymi personifikacjami Śmierci stanowi kanwę wielu obrazów.

http://teatrpolski.waw.pl/pl/cykle_i_wydarzenia/cykle/?id_act=673

POLSKA PREMIERA MUSICALU „DOKTOR ŻYWAGO”

15 września w Operze i Filharmonii Podlaskiej odbyła się premiera musicalu *Doktor Żywago* na motywach powieści Borysa Pasternaka. Spektakl z muzyką Lucy Simon i librettem w przekładzie Daniela Wyszogrodzkiego reżyserował Jakub Szydłowski. *Doktor Żywago* to jedna z najpiękniejszych w literaturze światowej opowieści o miłości w czasach rewolucji. Zawile losy tytułowego bohatera lekarza, poety – Jurija Żywagi i jego kochanki Lary Guichard rozgrywają się na tle historycznych przemian Rosji – od początku XX wieku, przez rewolucję lutową i październikową, wojnę domową aż do lat trzydziestych XX w.

<http://www.oifp.eu/pl/2013-02-13-15-10-4/doktor-zywago/icalrepeat.detail/2017/09/15/1855/-/l-simon-musical-doktor-zywago-premiera.html>
Simon – musical „Doktor Żywago” - PREMIERA

40. URODZINY KRAKOWSKIEGO TEATRU KTO

Teatr KTO powstał w roku 1977, a pierwsze spektakle prezentował w trzech pokojach przy ulicy Brackiej w Krakowie. Dziś KTO jest najczęściej wyjeżdżającym za granicę polskim teatrem, a jego reżyser Jerzy Zoń – najbardziej cenionym kreatorem widowisk i spektakli teatru ulicznego. KTO gościł w blisko 250 miastach w ponad 40 krajach na 5 kontynentach. Na artystyczny bilans 40-lecia składa się ponad 30 tytułów spektakli, które obejrzało w Polsce i na świecie około 2 mln widzów. Były to zarówno sztuki teatralne wystawiane na scenie, jak i spektakle i widowiska grane na ulicy.

<http://www.teatrkto.pl/>

PREMIERA „LEKCJI POLSKIEGO” W TEATRZE TELEWIZJI

25 września, o g. 20.25 TVP1 pokazała premierę spektaklu Teatru Telewizji *Lekcja polskiego*. Sztukę Anny Bojarskiej o uczuciach, które połączyły gen. Tadeusza Kościuszkę z młodą uczennicą Emilią Zeltner wyreżyserował Mariusz Malec. Kościuszkę (w tej roli Artur Żmijewski) w sztuce na losy swoich walk na dwóch kontynentach patrzy u schyłku życia, które spędza na emigracji w domu państwa Zeltnerów w Solurze, gdzie zajmuje się nauczaniem matematyki, historii i języka polskiego.

<http://teatrtelewizji.vod.tvp.pl/34008533/lekcja-polskiego-rzecz-o-tadeuszu-kosciuszcze>

Stowarzyszenie Autorów ZAiKS

ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa
tel. 22 555 72 86
www.zaiks.org.pl

licencje na wystawienie

Małgorzata Stańczyk

Wydział Wielkich Praw
ul. Nalewki 8
00-158 Warszawa
tel. 22 530 53 35
malgorzata.stanczyk@zaiks.org.pl

biblioteka

ul. Hipoteczna 2
00-092 Warszawa
tel. 22 556 71 87
biblioteka@zaiks.org.pl
godziny otwarcia:
8.00–16.00 (13.00–14.30 wypożyczenia)

wydział ds. komunikacji

komunikacja@zaiks.org.pl

redakcja biuletynu
Joanna Biernacka
zaiks.teatr@zaiks.org.pl

www.zaiksteatr.pl

